

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden, Januárus 18-ik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

E' mostan szerentséssen kezdődött, és reménységünk szerént szerentséssen folyó 1814-ik esztendő 4-ik napján költ nemzeti újság leveleinknek első darabjában arról tudósítottuk a' Magyar Kurir tisztelt Olvasóit, hogy ezen Csász. Kir. Rézidentziának polgári Előjárói, magok, és az ide való polgárság nevében, Fels. Urunk tiszteetére, Freyburgha, Brisgovianak fő városába egy alázatos deputatiót küldött Eő Felségének mind az új esztendőben leendő tiszteletére, mind azon nevezetes győzedelmekhez való szerentse kívánásra, mellyek által nem tsak a' Német Birodalom, hanem az egész Európa azon idegen ostor alól felszabadult, a' mellynek terhe alatt számos esztendőig nyögtek vala. Ennek a' deputatiónak nevezetes tagjai, az ide való első polgár mester *Wohlleben István* Cs. Kir. Udv. Tanácsos, a' Sz. István Király Rendjének kis keresztos tagja, *Weiner Vintze*, az Alsó Austriai Kormányzéknek valóságos Tanácsosa, Nemes *Leob Antal* All-Polgármester (és így nem *Weber Böldizsá*), s ezeken kívül két tekintetesebb polgárok voltak.

Ez a' deputatio Jan. 7-ik napján Freyburgha szerentséssen megérkezvén, a' következett napon mingyárt audientiára bocsátott Felséges Urunk eleibe, a' midőn a' Bétsi Magistratus és a' polgárság nevé-

ben illyetén oratiót mondott a' nevezett fő Polgármester:

„Számos nyomorúságos esztendők után, mellyeket Austria egész Európával együtt szenvedett, a' mellyek által mindazáltal a' Monarka eránt való szeretetében, és a' régi szent szokáshoz való ragaszkodásában semmi népek Austriát felül nem haladták, végtére a' szerentsének új napja támadt fel. Csász. Kir. Felségednek ditsősséges fel tett szándéka, melly szerént még egyszer az igazságért, és a' népeknek függetlenségekért fegyvert fogni kívánt, e' világot megszabadította. Azon naptól fogva, mellyben Felséged a' maga vitéz hadi seregeit ditsősséges szövetséges társatnak hadi népével öszve kaptsolni kívánta vala, az igaz ügy győzedelmeskedni kezdett, és ezt a' felséges szándékot a' Lipsiai harmad napi győzedelmek koronázták meg; azok törték öszve azokat a' rabfántokat, melyekbe egy idegen nemzet minden más nemzeteket vetni akart, ezért a' leg szebb jutalom, Európának; és azoknak a' szerentsés népeknek háládatossága, és határozatlan szeretete várják Felségedet, a' mellyek Felséged kegyelmes Királyi páltája által igazgattatnak.“

„Béts városának leghivebb Előjárói és polgári bátorkodnak Felségednek, mint a' Hazza édes Attyának, mint Felséged tartományai Oltalmazójának, mint Német Or-

szág Megszabadítójának ditsőséges hadi tetteihez szerentsét kívánni. Egy lélektől lelkesítettvén elvégeztetek, hogy semmi áldozatoktól nem idegenkednek, a' mellyeket ezen nagy munkának megerősítése kívánni fog; bátorokodnak megsérthetetlen hívségeknak azt a' kijelentését Felsőged lábaihoz letenni, melly eleitől fogva örökség szerént való birtoka volt ezen fő város magistratusának és polgárainak. — Ez a' leg alázatosabb deputatio Felsőgednek további óltalmát, kegyelmességét és jóakarátját is alázatosan kikéri."

Ezen beszédre következő kegyelmes kifejezésekkel méltóztatott Eő Cs. Kir. Felsőge felelni: — „Semmi szerentsétlen-ségben még nem szűnt az én fő városom hív lenni. A' Kigyelmetek szeretetének kinyilatkoztatása az én szívemet nagyon megindította, de ez nállam nem újság, a' jelenvaló meghatározó háborúban is uagokhoz hasonlók voltak az én Bétsi hív jobbagyim, és mindenkor ditséretes példával tündöklöttek mások előtt. Azokkal a' népekkel, a' mellyeket az isteni gondviselés reám bízott, egy oly árnádával, mint a' millyen az enyim, nem lehetett Austriának meggyőzetteini; én a' nemzet áhata-tosságában, és a' Haza védelmezőinek vitézségeiben bízom."

„Az igaz ügyet a' Mindenható megáldotta; nem sokára eljön az az időpontja, mellyben az én jobbagyim azokért az áldozatokért, mellyeket tettek, gazdag jutalmat fognak venni. — A' villongásnak elementumi elesztői öszve törettek; ismét atyahisagos egységben fognak a' népek egymás közt élni és lakni. Azon sebnek meggyógyítására, mellyet mi rajtunk is ejtett a' szerentsétlen idő, kevés tsendes esztendők is elegendők lesznek. A' Kigyelmetek jó állapotjának és szerentséjének megújulása, az én jobbagyimnak háládatossága és szeretete az én egyedül az ő javokra szentelt esztendeimnek hátra lévő részét meg fogják jutalmaztatni. — Te-

gyek bizonyossá Kigyelmetek Béts városát az én tovább is tartó jóakaratomról; reménylem, nem sokára köztök leszek; az én gyermekeimhez való visszatérésemnek napja, leg szébb napja leszen életemnek."

E' meg levén, hertzeg Metternich, Status-Conferentialis, és a' külső-dolgokra ügyelő Minister Eő Excellentiájához mentenek ezek a' deputatusok, hogy azon diplomát, az az, petsétes levelet, mellyben Eő Excellentiája betsülletből való Bétsi polgárnak választatott, benyújthassák. — Ezen alkalmatossággal következő beszédet mondott a' fent nevezett Bétsi fő Polgármester Eő Hertzegsége előtt: „Hertzegségednek azon szerentsés következőessel megkeronázott munkássága által, mellyet Eő Csász. Kir. Felsőge, a' leg fontosabb szempillantatokban Hertzegségedre bízni méltóztatott, minden veszedelemtől megszabadítottak az Auszriai Statusok, Német Ország az idegen uralkodásnak gyalázatos rablántzától megszabadított, az állandó bekességről való bizodalom felnyílt, mellynek áldott védelme alatt, a' Status boldogsága és minden polgároknak szerentséje nevedetni és viragozni fog."

„A' Status dolgainak ezen közönségesen esmérétes bölts igazgatásáról, ezen Béts városának is a' következő boldog időkre való kinyíltására nézve bátorokodnak azon fő városnak Előjárói és polgárai, a' jelenvaló deputatio által Hertzegségednek megköszönni, és Béts várososa polgárijussát ajánlani, reménylvén, hogy Hertzegséged ezen háládatosságnak továbbbizonyosságát kegyelmessen elfogadni, és mind a' Magistratust, mind a' polgárságot továbbra is óltalmába venni méltóztatik."

Eő Hertzegsége következő módon felelt ezen beszédre: „Hogyha a' terhes időkben a' jó hazalúti szeretet, és a' közjó eránt való jó indulat egy nagy országban megmarad, megszabadult a' Status, és magának köszönheti megmaradását. Egyedül abban áll a' Status dolgait kormányo-

zónak érdeme, ha ő az ily esetekben a nép jó indulatját használni tudja. Semmi meg nyugtatóbb jutalma nem lehet, mintha az ő Monarkája és polgárlétsai az ő hasznos fáradozásait megismerik. Bétsvárosa polgárljussával való megajándékoztatásom mindenkor haláladással fog engemet ezen idő pontjára emlékeztetni. — Büszke vagyok erre a megkülönböztetésre, és egyszersmind háládatossággal köszönöm a Magistratusnak és a polgárságnak hozzámutatott szivességeket.

Mind ezek után ezen deputationak ki választott személyei hertzog *Schwartzenberg* Feldmarsal fő hadi szásására mentek, hogy Eő Hertzegségét is megköszöntsék, és a Bétsi polgári jussal megtisztélyek. Az alatt a Freyburgba maradt deputatusokat Eő Csász. Kir. Felsége maga asztala mellé áltetni méltóztatta.

A' tsakázó mezőközl.

1. Északi Német Országban.

Gen. *Bennigsen* az Álbis alsó részén *Hamburg* előtt taborozó Orosz Csász. Ármádának fő vezére a múlt Decemb. 24-ik napján megértvén azt, hogy azon városban lévő 14000 főből álló *Frantzla* őrizet közt Hollandusok is nem kevesen legyenek, a kik közzül már sokan, ámbar hazájoknak jelenvaló állapotjáról még igen keveset tudtak, az ő armádájához által mentek, ezeknek ilyl unszoló hirdetményt küldött: „*Oranje Boven!* Hallyátok Hollandusok a ti szerentsés hazafiainoknak örvendetes hívását; a' régi idő vissza tért, és Hollandiának vitéz kái szabadítóinak rendjek közt már az ellenség földjén tanyáznak. Ti szerentséllenek utolsók vagytok a szabad Belgáknak törzsökéből a' *Frantzia* szolgaságban. Siessetek magatokat a mi karjaink közé vetni, minekölte azokra a' Német Országban lévő *Frantziákra*, a' kik *Hamburgba* futotak, a' szörnyű büntetés következne, mivel könnyen megeshetne,

Logy a' szerentséllén *Hollandusok* a' büntetésre méltó *Frantziákkal*, a' győzedelem részegségében öszve zavartatnának. — *Hollandusok!* még egyszer meghívlak titeket! Jöjjetek, vagy adjátok tudtomra, miként szabadíttalak meg titeket. — Általam hív titeket a' ti hazátok.

Azt jegyzik meg az északi Német Országi, nevezetessen a' *Berlini* közönséges újság levelek, hogy ezen hirdetménynek közönségesse való tetéletől fogva sok *Hollandusok* mentek által a' *Bennigsen* armádájához, ámbar ő reájok szorgalmatossan vigyáznak is a' *Frantziák*, és noha ezeknek nagy szükségek van az ártilleristákra, még is mindazáltal tellyességgel nem kívánnak az ő szolgálatjokkal élni, hanem azok helyett a' *Fr. vámszedőket* gyakorollyák az ágytő mesterségben. — Ugy láttik, hogy minekutánna a' Marsal *Davoust* parantsólatjára azok a' szegény lakosok, a' kiknek hat hónapi éleseg szerzésére tehetségek nem volt, *Hamburgot* oda hagyták, eleendő élesegek van a' hosszabb ostromnak kiállására; ellenben a' tüzi fában nagy szükséget szenvednek, ugyannyira, hogy kéntelenek a' kertekben lévő gyümöltsfákat, épületnek való fákat, s hajokat öszvevagdalni, és a' szükségtelen hajokat is feldőrbolni, végtére a' házaknak fedelétjeire is reá szorúlnak. — *Hamburg* külső városihai azokat a' házakat, mellyek az oda való erősségeknek ártalmára lehetnének, földig égetik a' *Frantziák*, még pedig olly nagy sietséggel, hogy a' szegény lakosok állig meanthetnek meg valamit házi bútorjaikból. — General *Bennigsen* az ostromló hadi seregeknek fő kormányozója sok ostromló hajtorkát készített, hogy annál hamarabb megsabadíthassa a' *Hamburgiakat* attól a' sok nyomorúságtól, mellyeket mind az emekelőtte való esztendőkkben, mind nevezetessen azon idő pontjától fogva szenvedtek, mellyben Marsal *Davoust* öker mindenféleképen nyomorgattya.

A' Kieli 24-ik Decembéri tudósítások szerint, a' Dániai Királyi követ *Bröcke* Ur, azon napon, az Austriai Csász. 2-ik rangú követnek *Bombelles* Grófnak társaságában a' Felj. Svétziai Korona Hertzeghez audientiára ment, és a' következett napon az Eö Kir. Hertzegsége fő-hadi szállásán, a' szövetséges Fejedelmeknek oda gyűlt követjeikkel együtt conferentiát tartott, melly egész estignyúlt. — Mivel mindnyájan az udvarhoz híyattak, mindennek azt hiszik, hogy a' Koppenhágai Kir. Udvar a' szövetséges Fejedelmekkel békeségre lépett. A' napkeleti tengerben fekvő kis szigetet [*Fimbria* v. *Cimbria Parva*], melly Holsatziát a' Sleswigi hertzegségtől el választja, a' Svéciai hadi seregek elfoglalták, *Gluckstadt* pedig, melly a' Holsatziai Hertzegségben Hamburgtól hét mértföldre fekvő szép és népes város, az Anglusok ostrom alá rekesztették.

2. A' Rajna mellyékéről.

A' Bázeli 5-ik Januáriusi tudósítások szerint, mihelyt a' Gróf *Wrede* vezérlése alatt lévő hadi seregek, Decemb. 22-ik napján a' Rajna vizén által mentek, annak egy osztyála a' *Hünningeni* erősséget körül vett. Austriai hadi seregeket felváltotta, és *Neudorfot*, *Michelfeldet*, és *Bourglibret* elfoglalta. A' Hünningeni erősségben mintegy 2500 katona őrizet volt, a' kik rész szerint Frantziákból 's Alsatusokból, rész szerint Flamlaudusokból és Olaszokból állottak, és nagyon szöknek. Mihelyt oda értek a' Bavariai elő seregek, mingyárt szorosabban békerítették azon erősséget, hanem egy stutz lövésnyire közelítvén ahoz kemény tűz adatott reájok a' vár bástyáiról, mellyel a' megrettenni nem szokott Bavarus katonák nem gondolván semmit is, több izben közelítettek a' várhoz, és Decemb. 25-ik napján hozzá is kezdettek a' sántzok ásásához, és egynéhány batteriákat is tsuáltak a' Rajna jobb és bal partján,

mellyekről Decemb. 30-ik napjától fogva olly keményen ostromolják azon erősséget, hogy már egynéhány ponton tüzet gerjesztettek. A' többi közt a' széna és szalma tartó magazinumok, a' régi fegyvertár, az ispotály, és a' kaszármanak egyrésze a' tűz által megemésztettek. Mivel napoként jobban jobban kevesedik az eleség, mennél tovább tart azon erősségnek ostromlása, annál inkább lehet a' város lakosinak a' szükségétől felni,

Januárius 1-ső napján, a' Blamontés Landskroni erősségeknek meg vétetések után előbre marsiroztak az egyesült Austriai és Bavariai hadi seregek; a' Hünningeni erősségnek további ostromlására, *Zollern* Generál vezérlése alatt, tsak egy brigáda maradt hátra (Egy brigáda, ha gyalogságból áll, 5 vagy 6 batallionra, ha pedig lovasságból áll, 10 — 14 escadronra megyen). Ennek a' brigádának nevezett vezérje Bavariai Generál *Zollern* próbált vitézségű, 's egyszersmind felebaráti szeretettel bíró vitéznek tartatik. — Mostani kvártélyá Bourglibrében van, a' vezérlése alatt lévő seregek szoros fenytékben tartatnak, és ha szinte a' jelenvaló kedvetlen időjárása miatt sokat szenvednek, még is mindazáltal tsendesen viselik magokat, és semmi törvénytelenéget nem mivelnék. — Mihelyt a' nevezett Generál Bourglibrebe érkezett, leg ottan arra unszolta azokat a' lakosokat, a' kik a' Hünningeni erősséghez egy ágyú lövésre fekvő helységben laknak, hogy vagyonaikat bátorosabb helyekre horgyák.

A' Bázeli későbbi, az az. 5-ik Januáriusi tudósítások szerint, még most is keményen viseli magát azon erősségben lévő Fr. katona őrizet, és noha ottan több helyeken tűz ütötte is ki magát, mindazáltal az úgy nevezett *Mauszthurm*, vagy kis bástyát sem engedte megvétenni, mellyre néve kéntelének voltak az ostromló hadi seregek az ostromló ágyúknak számát megsaporítani.